

Faltusův most
překlenul silnici
► **strana 2**

Program
plzeňských oslav
vzniku republiky
► **strana 4**

Plzni tleskali
v japonské Ósace
► **strana 7**

Plzeň je také filmová

Už si zahrála katedrála sv. Bartoloměje, Andělíček, Šeříkovka či sadový okruh

V několika posledních letech se Plzeň stala vyhledávanou filmářskou lokalitou. Je místem, kde se tančí (znělka pro Star Dance), sedí v pizzerii (seriál Policie Modrava) či hraje rocková muzika (Prvok, Šampon, Tečka a Karel), a někdy se promění třeba v Prahu (seriál Zločiny Velké Prahy). Teď však Plzeň bude mít vlastní film. Letos v létě vyznání svému rodnému městu natáčí Martin Horský. Filmářům pomáhají lidé z Regionální filmové kanceláře Plzeňského kraje.

„Plzeň mají filmáři rádi. Primárně se shodují na blízké dostupnosti od Prahy, hodinku autem jsou ochotni obětovat za úsporu nákladů, neboť Plzeň je podstatně levnější, ať již jde o pronájem nebo ubytování. A důležitou roli také hraje dotační program Plzeňského kraje na podporu audiovizuálních děl, podmínkou jeho udělení je natáčení v Plzeňském kraji,“ uvedla vedoucí Regionální filmové kanceláře Plzeňského kraje **Radka Šámalová**. Dodala, že mnoho z těch, kteří se rozhodnou v Plzni nebo kraji točit, má k místu velmi blízký vztah. To je třeba právě případ scenáristy a režiséra Martina Horského nebo režisérů Jaroslava Soukupa (Policie Modrava) či Tomáše Volla (Cesta z města a další...). „Samozřejmě, že filmáři lákají také zajímavé lokace, které západočeská metropole a Plzeňský kraj nabízejí. Ať již to je zajímavá historická architektura v centru Plzně, jako je rozlehlé náměstí a katedrála sv. Bartoloměje s nejvyšší kostelní věží v republice, nebo brownfieldy, např. Železárny v Hrádku u Rokycan či malebná příroda, třeba Šumava, Manětínsko

Klára Issová při natáčení v Plzni. Režisér Martin Horský ji obsadil do snímku *Někdo to rád v Plzni*.

Jiří Lábus (vlevo) a Miroslav Donutil natáčeli v létě na náměstí Republiky.

Roli ve snímku *Někdo to rád v Plzni* má i Veronika Freimanová (vpravo).

Foto: 3 x Film Gate/Roman Černý

Výběr filmů natáčených v Plzni

- **Prvok, Šampon, Tečka a Karel**, režie Patrik Hartl, hrají David Pechlát, Martin Hofmann, Hynek Čermák či David Švehlík, premiéra 2021
- **Betlémské světlo**, režie Jan Svěrák, hrají Zdeněk Svěrák, Daniela Kolářová, Vojtěch Kotek, premiéra 2022
- **Tančuj Matyldo**, režie Petr Slavík, hrají Regina Rázlová a Karel Roden, premiéra 2023
- **Bomba**, režie Vít Klusák, hrají Klára Melišková, Alžběta Malá, Vladimír Kratina, premiéra 2024
- **Nikdo mě nemá rád**, režie Petr Kazda a Tomáš Weinreb, hrají Rebeka Poláková, Barbora Bobuřlová, Hana Vágnerová, premiéra 2024

nebo Bezdruzicko a mnoho dalšího,“ upozornila Radka Šámalová.

Servis pro filmáře

Regionální filmová kancelář Plzeňského kraje poskytuje filmářům široký servis. „Největší procento naší práce spočívá v tom, že pomáháme s vyhledáváním lokalit a poskytujeme konzultace ke grantové podpoře. Pomáháme však také se zajištěním záborů veřejných míst v době natáčení a někdy musíme během krátké doby vyřešit složitější situace,“ poznamenala Radka Šámalová. „Třeba pro film *Nikdo mě nemá rád*

jsme zajišťovali zábor před Velkým divadlem. Když už bylo těsně před natáčením, zjistili jsme, že filmáři chtějí před divadlo postavit obrněný transportér. Jenže dlažba před budovou by takto velkou zátěž neunesla, takže jsme museli během pár hodin vyřešit s příslušnými úřady i štábem, kam je možné transportér ještě postavit, a s filmáři zase to, jak udělat záběry, aby to co nejlépe odpovídalo jejich původním představám,“ prozradila Radka Šámalová.

Filmářům kancelář pomáhá také se zajištěním komparzu. Produkci se vyplácí najmout si komparzisty přímo na místě.

„V Plzni je docela silná komunita komparzistů, kteří se navzájem informují o tom, co se kdy a kde natáčí. A největší zájem je, pokud jsou před kamerou i za kamerou známá jména. Když režisér a spisovatel Patrik Hartl natáčil v Plzni snímek *Prvok, Šampon, Tečka a Karel*, v němž hrají David Pechlát, Martin Hofmann, Hynek Čermák či David Švehlík, dali jsme výzvu na sociální síti a do hodiny se přihlásily na čtyři stovky lidí. Pak už jsme je museli odmítat, protože by se nevešli do Šeříkovky, kde měli hrát návštěvníky koncertu. Podobná ‚mela‘ se strhla letos o letních prázdninách, když se hledali kom-

parzisté pro film Martina Horského,“ řekla Radka Šámalová.

Regionální filmová kancelář Plzeňského kraje vznikla v roce 2019. Kraj měl tehdy zkušenosti s natáčením snímku *Nabarvené ptáče* režiséra Václava Marhoul, kterému také poskytl grant. Plzeňský kraj poté vytvořil transparentní program na podporu filmářů – poskytuje jim granty a služby filmové kanceláře.

Rozhovor s režisérem Martinem Horským o filmu *Někdo to rád v Plzni* na str. 5

Faltusův most překlenul silnici

Kulturní památka – Faltusův most – bude mít nové využití. Už od konce letošního roku bude sloužit pěším i cyklistům, kteří míří na Krkavec, do Malesic či Radčic, pomůže jim bezpečně přejít nad frekventovanou komunikací I/20 z Plzně na Karlovy Vary. Na konci září byl most pomocí jeřábu umístěn nad tuto silnici mezi Plzeň a Chotíkov.

Práce na přesunu a uložení Faltusova mostu město vyjdou na více než 60 milionů korun s DPH, z toho 16 milionů pokryje evropská dotace. Konstrukce mostu prošla kontrolou a opravami. U mostu bude info tabule, ze které se lidé dozvědí o osobě projektanta a jedinečnosti konstrukce. Most o hmotnosti 184 tun nese jméno **profesora Františka Faltuse** (1901–1989), který byl průkopníkem svařování mostních konstrukcí. Faltusův most vyrobily Škodovy závody v roce 1931 a až do roku 2019 sloužil škodovákům k překonávání železniční trati v areálu. Pak jej odkoupilo město Plzeň za cenu šrotu, tedy přibližně za 3,5 milionu korun. Konstrukce mostu je nyní státem uznanou kulturní památkou.

Speciální jeřáb pomohl umístit konstrukci Faltusova mostu na nové opěry vybudované nad zářezem silnice mezi Plzní a Chotíkovem.

Foto: Petr Eret

Predátor Park se staví u trati

Město Plzeň postaví víceúčelový sportovní park s dráhou pro dovednostní jízdy na kole neboli pumptrackem, s běžeckým oválem a překážkovou dráhou s workoutovými prvky. Predátor Park

vzniká na dřívě nevyužívané a zanedbané ploše u železniční trati na Cheb na okraji sídliště Skvrňany, administrativně se jedná o katastr městského obvodu Křimice.

Sportoviště o velikosti zhruba 16 tisíc metrů čtverečních bude rozdělené na tři hlavní části. První je okruh pro pěší a běžce, ve druhé se počítá s trasami pro překážkový běh s workoutovými prvky. Třetí pak nabídne pumptrack a trail, uzavřený okruh pro kola, koloběžky nebo skateboardy. Běžci si tak budou moci vyzkoušet jednodušší i extrémní terénní trasy.

Plán proměnit zpustlou lokalitu vznikl právě v pátém městském obvodu Křimice, který mimo jiné zajistil vyklizení pozemku. To přišlo město Plzeň na milion korun. Přímou investicí křimického obvodu bylo v roce 2017 20 tisíc za studii proveditelnosti a 100 tisíc korun za základní projev a vykledení areálu. Na samotnou stavbu tento obvod přispívá 2,5 milionu korun. Finančně se podílí také třetí městský obvod, a to částkou ve výši 4 milionů korun. Zbytek hradí město Plzeň. Celkový rozpočet je téměř 30 milionů korun.

Stavba už začala, hotovo má být v létě příštího roku.

Zanedbané území mezi Skvrňany a Křimicemi je už vyklizené, v září v něm začala stavba Predátor parku.

Foto: Eva Barborková

Palác bude na Anglickém nábřeží

Celkem 205 bytů a 2800 metrů čtverečních ploch pro kanceláře, obchody a služby nabídne nový soukromý developerský projekt v blízkosti historického centra Plzně nazvaný Palác Anglické nábřeží. Dokončen by měl být v prvním čtvrtletí roku 2028. Celkové realizační náklady přesáhnou miliardu korun. **Palác Anglické nábřeží** vyrůstá vedle Business Center Bohemia, nejvyšší plzeňské budovy. Jeho součástí bude podzemní parkování s více než 300 stánkami a infrastrukturou pro e-mobilitu. Architektonický návrh z dílny plzeňského Ateliéru PRO-Story navazuje na historickou zástavbu v centru města a zaceluje stávající proluku na Anglickém nábřeží u řeky Radbuzy. V komplexu bude instalována řada technologií zvyšujících jeho dlouhodobou udržitelnost. Patří k nim fotovoltaické panely na střeše, která bude částečně zelená. V provozu budovy i jednotlivých jednotek bude možné využít takzvanou šedou vodu. Ve vnitrobloku komplexu se počítá s parkovými úpravami.

Vizualizace ukazuje, jak bude vypadat nový objekt na Anglickém nábřeží.

Rybník Nováček je vyčištěný a má novou hráz

Více než 5 milionů korun stály v září dokončené opravy rybníku Nováček z Bolevecké rybníční soustavy. Jeho hráz prosakovala, a tak bylo nutné ji opravit, aby nedošlo k protržení. „Rybník jsme odbahnili, zatěsnili dno, upravili severní a jižní břeh, zatěsnili hráz lomovým kamenem. Vyměnili se také výpustné zařízení, tedy požerák a výpustní potrubí, nově bylo vybudováno loviště i se sjezdovou cestou, po níž k němu budou moci dojet obslužná vozidla,“ popsal vedoucí Oddělení vodního hospodářství a rybářství Správy veřejného statku města Plzně **Martin Gregar**. Během září byl rybník Nováček napuštěn.

Panasonic otevřel nový závod

Společnost Panasonic otevřela nový výrobní areál na tepelná čerpadla v plzeňské průmyslové zóně Borská pole. Moderní komplex, jehož výstavba stála osm miliard korun, se špičkovým výzkumným a vývojovým centrem významně navýší její výrobní kapacity. Do pěti let má být areál schopen ročně vyrábět až 1,4 milionu vnitřních a venkovních jednotek tepelných čerpadel.

Na gymnáziu staví nové třídy

Gymnázium Františka Křížíka v Plzni bude mít tři nové učebny. Vzniknou ještě do konce tohoto roku v nástavbě nad hlavním vstupem do školy. Vlastníkem objektu je město Plzeň. To do evropského Integrovaného regionálního operačního programu (IROP) podalo žádost o podporu dvou projektů, a to učeben pro základní školu, která pod gymnázium také patří, a pak učeben pro gymnázium. S žádostmi město uspělo, podporu z IROP získá. Stavba nenarušuje výuku. Vysoutěžená cena za stavbu je 20,8 milionu korun včetně DPH. Prostředky z IROP pro část projektu vázaného na základní školu budou poskytnuty ve výši 80 procent a pro část gymnázia ve výši 90 procent. Zbylou částku v celkové výši 3,468 milionu korun uhradí Gymnázium Františka Křížíka.

Klatovská 12: Odpolední čaj u Loosů

Oblíbené divadelní představení Odpolední čaj u Loosů v podání Poetického divadla se na podzim poprvé odehraje v interiéru salonu Voglových na Klatovské 12. Loosovy interiéry spravuje a o jejich program se stará městská organizace **Plzeň – TURISMUS**.

Hra Mileny Štránfeldové vychází z paměti Kláry Beckové, třetí manželky světově známého architekta Adolfa Loose. „Odpolední čaj je stálíci program v Loosových interiérech. Letos jsme chtěli divákům nabídnout něco nového, a proto jsme připravili adaptaci do nového prostoru. Není bez zajímavosti, že právě v salonu bytu na Klatovské 12 se Loos s Klárou poprvé setkali,“ uvedla za organizátory **Aleška Čenková**. Představení se 7. a 21. října, 4. a 24. listopadu a 2. prosince vždy od 12 hodin. K další programové nabídce patří také přednáška Adolf Loos a malíři (16. října v Bendově 10) a swingový koncert k Loosovým narozeninám (10. prosince). Vstupenky jsou k dostání v Turistickém informačním centru a na webu www.adolfoosplzen.cz.

Nadační fond Zelený poklad hledá nové projekty

Školy i spolky mohou žádat o dotaci na své projekty

Studenti plzeňského církevního gymnázia převzali patronát na Černickém mokřadě.

Foto: Vít Štaif

Kompostér na zpracování zbytků ze školní kuchyně funguje na 21. ZŠ. Byl pořízen díky podpoře Nadačního fondu Zelený poklad a Fondu životního prostředí.

Foto: Archiv 21. ZŠ

Na zahradě 31. MŠ mají díky podpoře Nadačního fondu Zelený poklad vyvýšené záhony.

Foto: Vít Štaif

O dotaci ve výši až půl milionu korun mohou plzeňské školky, školy a spolky žádat do 31. října letošního roku Nadační fond Zelený poklad. Jeho zřizovatelem je město Plzeň a fond plánuje mezi úspěšné žadatele rozdělit až 2 miliony korun.

„Chceme prostřednictvím dotací podporovat environmentální témata, inspirovat k zodpovědnému životu a přispívat ke kvalitnějšímu životnímu prostředí okolo nás,“ uvedla Tereza Pelclová, která má ve fondu na starosti rozvoj grantových projektů.

Nadační fond Zelený poklad už funguje 18 let a za tu dobu pomohl realizovat na 280 nejrůznějších projektů. V minulém roce to například byly takzvané Skauské patronáty, jejichž nositelem je organizace Junák-český skaut. V Plzni působí deset patronátních skupin, a to jak skautských,

tak i školních. Ve spolupráci s odbornými průvodci a také správci území pečují o lokalitu, usilují o zvýšení biodiverzity, omezení výskytu invazivních druhů nebo zlepšují retenci vody v krajině. Například třída z církevního gymnázia má patronát nad Černickým mokřadem. V něm studenti sbírali odpad a vyčistili tůň. Jiné skupiny pak mají třeba patronáty nad lokalitami Na Vyhliďce nebo Homolkou.

Jiný záměr měla 21. základní škola v Plzni, která pořídila moderní elektrický kompostér. Elektrický kompostér má kapacitu 27,5 kilogramů bioodpadu za den a pojme tak téměř veškerý bioodpad z kuchyně, včetně masa a mléčných výrobků. Vzniklý kompost škola využije pro své pěstební a výukové činnosti na školních pozemcích. Dotaci poskytl nejen Nadační fond Zelený poklad, ale také Fond životního prostředí města Plzně. K dalším

podpořeným projektům patří vybudování zázemí lesní školky Na Dvorku v Koterově. To slouží i k odpoledním zájmovým aktivitám a příměstským táborům. Ve školce mají nově i kokobox s pěti slepicemi, kde se děti mohou spolupodílet na péči. Dále byly podpořeny projekty 44., 21., 22. nebo 5. mateřské školy na zřízení vyvýšených záhonků na pěstování zeleniny a bylinek a výsadbu keřů s jedlými plody. „Jedná se o nejčastěji podporovaný tip aktivit v grantovém programu Nás učí příroda, který je určený pro předškolní ekologickou výchovu,“ poznamenala Tereza Pelclová.

Speciální pozornost fond stále věnuje problematice hospodaření s vodou v městské krajině. Podpořena byla projektová příprava zelené střechy na 80. mateřské škole a v současné době se již realizuje zelená střecha na Benešově ZŠ a MŠ.

Více na webu www.zelenypoklad.org.

Odbor sociálních služeb pořádal kurzy češtiny pro děti

Během letošních prázdninových měsíců uspořádal Odbor sociálních služeb Magistrátu města Plzně intenzivní kurzy češtiny pro ukrajinské děti. Absolvovalo je přibližně šedesát ukrajinských dětí ve věku od 7 do 17 let. Za úspěšné absolvování kurzů obdrželi chlápci a dívky osvědčení a drobné dárky.

Město Plzeň prostřednictvím těchto kurzů nabízí dětem, které se ocitly v cizí zemi bez znalosti českého jazyka, možnost se v něm dorozumět a zdokonalit, což jim pomůže lépe se orientovat v novém prostředí a zařadit se do školních kolektivů. Na kurzech také vznikají nová přátelství, která jsou pro děti velkou psychickou podporou.

Výuka byla zaměřena na rozvoj slovní zásoby a základní gramatiky, přičemž tempo výuky bylo přizpůsobeno i těm, kteří v Plzni žijí teprve několik měsíců.

„Všichni účastníci kurzu mají můj obdiv, věnovat část prázdnin učení je obdivuhodné. Držím dětem palce a věřím, že i tyto kurzy jim pomohou se ještě lépe začlenit do nového prostředí,“ uvedl vedoucí magistrátního odboru sociálních služeb Lukáš Mařan.

Kurzy se konaly v rámci projektu Integrace držitelů dočasné ochrany v Plzni 2025, financované jsou Ministerstvem vnitra ČR a částečně také Úřadem vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR).

Bezplatná právní poradna je opět v provozu

Po krátké prázdninové pauze obnovil Odbor sociálních služeb Magistrátu města Plzně provoz Bezplatné právní poradny pro seniory a osoby se zdravotním postižením s trvalým pobytem v Plzni. Právní konzultace probíhají osobně, v budově magistrátu, na adrese Martinská 2, 1. patro. Odborné poradenství poskytuje zkušený právník města Plzně.

Pro objednání do poradny je třeba splnit alespoň jednu z následujících podmínek:

- seniorský věk (60 let a více)
- držitel průkazu ZTP, ZTP/P
- přiznaný invalidní důchod.

Poradna se zaměřuje na řešení osobních životních situací klientů. Nevztahuje se na trestní a obchodní právo. Poradna je v provozu jednou za 14 dní v úterý, a to vždy od 14 do 16 hodin. Předchozí rezervace termínu je nutná. Objednat se lze telefonicky: 378 033 357, e-mailem: pomahajicipzen@plzen.eu nebo osobně na Odboru sociálních služeb.

Plzeňští kajakáři a kanoisté slaví úspěchy v České republice i v zahraničí

Letošní sezóna přinesla celou řadu skvělých výsledků a je bezpochyby nejúspěšnější sezónou v historii oddílu Kanoistiky na divoké vodě TJ Lokomotiva. Tvrdo přípravu nejprve zúročilo reprezentující Českou republiku na světovém šampionátu ve sjezdu na divoké vodě ve slovinském Solkanu.

„Letošní mistrovství bylo extrémně náročné kvůli vysokým teplotám, ty nám v kombinaci s přírodními podmínkami, daly pořádně zabrat, o to je radost z vítězství větší,“ uvedl Jáchym Hanzel, dvojnásobný mistr světa v týmových závodech, který je zároveň stříbrným medailistou z klasického sjezdu na debl kanoi a držitel bronzu ze sprintu na singl kanoi mezi juniory. Medailovou žeh Plzeňáků v barvách české reprezentace umocnili mistrovskými tituly v týmových

závodech na kajaku Jakub Franz mezi juniory a Jan Šindelář v kategorii U23.

Jáchym pak spolu s Martinem Panzerem vyzvali světovou špičku na Mistrovství světa ve slalomu na divoké vodě ve Francouzském Foix. Ani tady se Plzeňáci neztratili. Jáchym byl součástí týmu, který vybojoval bronz v hlídkách single kanoi a Martin si z týmového závodu kajakářů přivezl dokonce stříbrnou medaili.

Mezinárodní juniorská sezóna vyvrcholila opět ve slovinském Solkanu, kde se tentokrát uskutečnilo Mistrovství Evropy ve slalomu juniorů a závodníků do 23 let. Martin Panzer tam zabodoval bronzem v týmovém závodě, ale hlavně potěšil trenéra a otce v jedné osobě vynikajícím třetím místem v kajak krosu.

Mladé závodníky v Plzni trénuje tandem Pavel Šindelář (sjezd) a Aleš Panzer (slalom). „Tato generace se opravdu povedla,

Jáchym Hanzel na světovém šampionátu v slovinském Solkanu.

Foto: archiv Oddíl kanoistiky na divoké vodě TJ Lokomotiva

kluci trénují z plných sil a baví je to. Na výsledcích je to poznat a my, trenéři, jsme rádi, že se nám podařilo připravit pro reprezentační tým tak silně zastoupení z Plzně,“ podotkl Aleš Panzer.

Oddíl má zázemí v loděnici v Doudlevcích, kde vychovává závodníky žákovských kategorií, kteří již dnes dosahují ve svých kategoriích úspěchů. „Medaile jsou fajn, ale parta u vody je nejvíc,“ konstatoval letošní žákovský mistr republiky ve sjezdu a sprintu na kajaku Jan Komiš. Hned za ním se v žebříčku drží Jiří Čáp a společně s Filipem Ježkem se letos stali mistry republiky v závodě družstev na kajaku ve sprintu a vicemistry ve sjezdu. V dorostu medaile pro Plzeň přiváží zejména ve sjezdových disciplínách Michal Sládek (čerstvě reprezentant ČR ve sjezdu), Tadeáš Franz a Valentýna Štulcová (čerstvě reprezentantka ČR ve debl kanoi). Více na webu www.kanoistikaplzen.cz.

28. říjen 2025

Plzeňské oslavy vzniku republiky

plzen28rijen.eu

Plzeňská radnice / náměstí Republiky 1
9.00, 9.30, 10.00, 10.30, 11.00, 11.30 / komentované prohlídky
28 % max. 20

Městská beseda / Kopeckého sady 13
10.00—15.00 / komentované prohlídky
28 % max. 20

To nejlepší z Plzně / náměstí Republiky 41
15.00 / komentovaná prohlídka města
Sraz před turistickým informačním centrem.
28 % max. 30

Prodej vstupenek na plzenskavstupenka.cz a v turistickém informačním centru od 6. 10. od 9 hod.

Divadlo J. K. Tyla
Velké divadlo / Smetanovy sady 16
10.00, 11.00, 12.00 / komentované prohlídky
Nové divadlo / Palackého náměstí 30
9.00, 11.00, 13.00 / komentované prohlídky
Prodej vstupenek od 6. 10. od 10 hod. v pokladně předprodeje DJKT.
28 % max. 25

Moving Station / Koperníková 56
19.00 / **Jak se Ti vede Česko, Slovensko?** — veřejná diskuse s inspirativními českými a slovenskými osobnostmi z kultury a publicistiky na aktuální témata společenského života v Česku, na Slovensku, v Evropě a ve světě.
Více informací na movingstation.cz.
28

Katedrála sv. Bartoloměje / náměstí Republiky
10.00—18.00 / individuální prohlídky
Z

Věž katedrály sv. Bartoloměje / náměstí Republiky
10.00—18.00 / individuální prohlídky, **poslední vstup v 17.30**
28 6 Z max. 30

Velká synagoga / sady Pětatřicátníků 11
10.00—17.00 / individuální prohlídky sálu a galerie (expozice Židovské památky západních Čech)
28 140 cm

Stará synagoga / vnitroblok Smetanovy sady 5
10.00—17.00 / individuální prohlídky sálu a galerie (expozice Židovské zvyky a tradice, svátky, židovský cyklus)
28 140 cm

Korandův sbor Českobratrské církve evangelické
Anglické nábřeží 13
11.00, 14.00 / komentované prohlídky s výkladem historie a současnosti sboru
Z

Patton Memorial Pilsen / Pobřežní 10 (KD Peklo)
9.00—16.00
28 6 Z

Západočeské muzeum v Plzni
10.00—18.00
Hlavní budova / Kopeckého sady 2
expozice nebo výstava
Národopisné muzeum Plzeňska / náměstí Republiky 13
nové expozice
Muzeum církevního umění plzeňské diecéze / Františkánská 11
Muzeum loutek Plzeň / náměstí Republiky 23
28

Muzeum strašidel / náměstí Republiky 33
10.00—18.00 / Větel pohádek a oživlá strašidla
28

Galerie města Plzně / náměstí Republiky 40
10.00—12.00 / 12.30—18.00
výstava **Adéla Babanová & Daniel Pitín — Can you hear me?**
Z

Galerie Jiřího Trnky / náměstí Republiky 40
11.00—17.00
výstava **Václav Fiala — MINIMUM**
Z NOVINKA

Galerie Dominikánská 12
13.00—17.00
výstava **100 let SZVU — připomenutí historie spolku**
Z NOVINKA

Západočeská galerie v Plzni
10.00—18.00
výstavní síň Masné krámy / Pražská 18
výstava **JOSEF ŠÍMA — Mezivěty**
28 6 Z

výstavní síň „13“ / Pražská 13
výstava **Svatopluk Klímeš — Jen větrní duchové vědí, co čeká mě v záhybu cesty. Kresby z let 1979—2025**
28 6 Z

přednáškový sál ZČG / Pražská 13
výstava **Hugo Boettinger: Skici z cest**
Z

Semlerova rezidence / Klatovská třída 110
10.00, 11.30, 13.00, 14.30, 16.00, 17.30 / komentované prohlídky
výstava **ICONIC HOUSES. Ikony české avantgardy. Autenticita a stylová diverzita.**
Prodej vstupenek na goot.net a v turistickém informačním centru od 6. 10. od 9 hod.
28 % max. 10

Oslavy 80 let Lékařské fakulty v Plzni Univerzity Karlovy Program přináší LF UK
27. 10. / alej Svobody 76
17.00—21.00 hudební vystoupení
18.00—21.00 každou hodinu videomapping k 80. výročí založení LFP UK
doprovodný program pro děti i dospělé
Z NOVINKA

27.—28. 10.
výstava **Bohatství mikrosvěta** / Café Regner, Bezručova 152
ONLINE naučná stezka Plzeň lékařská — po stopách moderní medicíny v Plzni na trase dlouhé 7,5 km z Bor až po lochtovský kampus
Více informací na lfp.cuni.cz/oslavy/
Z NOVINKA

VODÁRNA PLZEŇ a. s.
9.28, 11.28, 13.28, 15.28
Exkurze do čistírny odpadních vod / Jateční 40 (sraz u vstupu)
Exkurze do úpravný vody na Homolce / Malostranská 2 (sraz před hlavním vchodem sídla společnosti)
10.30, 14.30 / **Po stopách staré vody** — komentovaná prohlídka centrem Plzně, sraz u vodárenské věže v Pražské ul., průvodce Ladislav Silovský

Nutná rezervace na plzenskavstupenka.cz a výdej v turistickém informačním centru od 6. 10. od 9 hod.
Z max. 20

Plzeňská teplárenská, a. s.
9.00, 11.00, 13.00, 15.00
Exkurze do spalovny v Chotíkově (ZEVO Plzeň)
Nutná rezervace na zevoplzen.cz/infocentrum od 6. 10. od 9 hod. Sraz nejpozději 10 min. před začátkem exkurze na dolním parkovišti u vstupního turniketu do areálu.
Z max. 10

TechTower / Koterovská 152
9.00, 11.00, 13.00, 15.00 / komentované prohlídky
Nutná rezervace od 6. 10. od 9 hod. na techtower.cz/eventy/, výdej na místě v den konání prohlídek.
Z max. 40

Plzeňské historické podzemí / Veleslavínova 6
10.00—18.00 / komentované prohlídky
28 % 6 Z 3

Pivovarské muzeum v Plzni / Veleslavínova 6
10.00—18.00 / individuální prohlídky
28 % 6 Z

Pivovar Gambrinus / U Prazdroje 7
10.00, 13.15, 16.30 / komentované prohlídky
Prodej vstupenek na prazdrojvisit.cz od 6. 10. od 9 hod. Začátek v Návštěvnickém centru, prohlídky nejsou bezbariérové.
28 % 6 Z 3

Techmania Science Center / U Planetária 1
10.00—18.00
Zvýhodněné vstupné platí do Science Center a 3D planetária, zvlášť se platí projekce.
Nutná rezervace na projekci, předprodej od 6. 10. od 10 hod. na rezervace.techmania.cz nebo na recepci.
28 3 Z

Zoologická a botanická zahrada města Plzně / Pod Vinicemi 9
8.00—18.00
28 %

DinoPark / Nad ZOO 1
8.00—18.00
28 %

Luftova zahrada / Za Rybárnou, Plzeň-Doudlevec (značení z Tyršova mostu)
10.00—16.00 / individuální prohlídky
11.00, 13.00, 15.00 / komentované prohlídky
Z

Meditační zahrada / Meditační ul., Plzeň-Doudlevec (značení z Tyršova mostu)
10.00—16.00 / individuální prohlídky
10.00, 12.00, 14.00 / komentované prohlídky
28 140 cm

Rozhledna Chlum / Na Klínu, Plzeň-Doubavka
Rozhledna Krkavec / Ledce 126
11.00—18.00
Z

Bazén Slovany / náměstí Gen. Píky 42
9.00—20.00 / volné plavání
28 % → 1,5 hod

Bazén Lochotín / Sokolovská 46
9.00—20.00 / volné plavání
28 % → 1,5 hod

Krašovská Aktivity centrum Plzeň / Krašovská 30
18.00—19.00 / BCROSS Run, Zdeňka Kamišová
18.00—19.00 / Kangoo jumps pro dospělé, Olena Mukha
19.00—20.00 / Indoor cycling, Tomáš Klapuch
19.00—20.00 / Jumping a tabata, Anička Burianová
Nutná rezervace na tel. 725 824 390 nebo e-mailem recepce@krasovska.cz od 6. 10. od 9 hod.
28

Pěstuj prostor, z. s. Procházky po architektuře města

10.00 **Světlu vstříc. Architektura Hanuše Zápala na ústředním hřbitově**, průvodce Petr Domanický sraz před obřadní síní, proti podchodu z Rokycanské ulice
28 max. 50 NOVINKA

14.00, 15.30 **Tomášková vila a Pikova škola** sraz 10 min. před začátkem u Tomáškovy vily, Masarykova 102, průvodce Petr Klíma
28 max. 30 NOVINKA

Prodej vstupenek na plzenskavstupenka.cz a goot.net od 6. 10. od 9 hod. Bližší informace na pestujprostor.cz.

Ústřední hřbitov v Plzni / Rokycanská 125
13.00, 14.15 **komentovaná procházka po čestných hrobech** sraz před obřadní síní, proti podchodu z Rokycanské ulice
Prodej vstupenek na plzenskavstupenka.cz od 6. 10. od 9 hod.
28 max. 40 NOVINKA

Český červený kříž Plzeň / Tylova 20
8.30—12.30, 13.30—17.30 / **Kurz první pomoci**
Prodej vstupenek na eshop-cck-plzen.cz/kurzy-prvni-pomoci/ od 6. 10. od 9 hod.
280 Kč NOVINKA

PMDD, a. s. Okružní jízdy historickými vozy
11.15—16.16 / **tramvaj T1** (nástup/výstup zastávka U Zvonu)
10.50—16.10 / **trolejbus Škoda 9 Tr** (nástup/výstup zastávka Goethova)
11.00—16.10 / **autobus ŠKODA 706 RTO** (nástup/výstup zastávka Náměstí Republiky)
Kapacita vozů omezena. Více informací na pmdd.cz.
15 Z

DEPO2015 / Presslova 14
10.00—18.00 **DEPO Street Food Market** — festival pouličního jídla
Z

BOHEMIA SEKT, s. r. o. / Smetanova 220, Starý Plzenec
9.00—18.00 / každých 15 minut komentované prohlídky
Nutná rezervace na bohemiasekt.cz v sekci Navštivte nás — Prohlídka 28. října. Pro urychlení odbavení doporučujeme zakoupit elektronickou poukázku na osobnivoteka.cz v sekci dárkové zboží — poukázky na prohlídky.
28

Hrad Radyně / Starý Plzenec
10.00—16.45 / individuální prohlídky
11.00, 14.00, 16.00 / komentované prohlídky
Rezervace na ic-radyne.cz od 6. 10. od 9 hod.
28 6 Z max. 20

Rotunda sv. Petra a Pavla ve Starém Plzenci
13.00—16.00 / každou hodinu komentované prohlídky
Z

Výstavy Generace N
mázhauz radnice, 11. 10.—6. 11.

Peklo očima architektů
KD Peklo, Pobřežní 10, 27. 8.—21. 12.

Není důležité, že stárneme, ale jak stárneme
Smetanovy sady, 4. 10.—29. 10.

náměstí Republiky
10.00—16.00 / prezentace Sokolské župy Plzeňské, skautů, Mezigeneračního a dobrovolnického centra TOTEM a Českého červeného kříže Plzeň
13.00 / **Hazband** — Hudební ateliér Zbůch band
15.00 / **Zatrubí Band** — ZUŠ Třemošná
18.30 / **slavnostní ohňostroji**
GASTROZONA

náměstí T. G. Masaryka
17.00 / **Slavnostní shromáždění ke 107. výročí založení samostatného Československa**
18.00 / **Průvod světél** (trasa: Klatovská — Smetanovy sady — Kopeckého sady — Františkánská — náměstí Republiky)

Změna programu vyhrazena.

Z Vstup zdarma XZ Děti do 3 / 6 / 15 let vstup zdarma 28 Zvýhodněné vstupné 28 Kč 28 % Sleva 28 % ze standardního vstupného X Zákaz vstupu dětem do 3 / 12 let XX cm Děti do 110 / 140 cm zdarma max. XX Kapacita ve skupině

Město Plzeň

Divadlo ve všech barvách: Nová sezóna DJKT přináší 12 premiér

Jeníček a Mařenka je rodinná pohádková opera a ve Velkém divadle má premiéru 18. října

První premiérou nové sezóny DJKT je opera pro celou rodinu – Jeníček a Mařenka.

Foto: Alexandre Katsapov a Mario Bakuš (The Queens).

Divadlo J. K. Tyla (DJKT) v Plzni vstupuje do nové sezóny s pestrou nabídkou, která potěší milovníky opery, činohry, muzikálu i baletu. Dvanáct premiér, pět obnovených inscenací a celá škála emocí – to vše pod heslem „Zažij divadlo ve všech barvách“.

První premiérou sezóny bude pohádková opera **Jeníček a Mařenka**. Německý skladatel Engelbert Humperdinck a jeho sestra Adelheid Wetteová vtiskli klasickému příběhu nezapomenutelnou hudební podobu, která více než sto třicet let dojmá i baví děti i dospělé. Po dlouhých 36 letech se tato slavná opera vrací na scénu Velkého divadla v Plzni. Premiéra se koná 18. října a slibuje velký zážitek pro celou rodinu. Kromě čar a kouzel nechybí ani humor a laskavost, takže strach mohou malí diváci nechat doma – všechno dobře dopadne. Režisér Štěpán Pácl, který se v Plzni představil například inscenací Radúze a Mahuleny, zdůrazňuje, že dětský divák je velmi vnímavý: „Děti jsou díky své imaginativní výbavě z podstaty velmi zkušené

diváci – rádi si představují. Proto jim lze nabízet chytré a nápadité inscenace, které je vybízejí k domýšlení a spoluvytváření.“

Operní soubor bude pokračovat historickou událostí – poprvé se na plzeňské jeviště dostane dílo „božského Čecha“ Josefa Myslivečka **Tamerlán**. Dramaturgickým vrcholem operní sezóny bude dílo **Psohlavci** Karla Kovařovice, které diváky zavede do historie českého národa i Plzeňského kraje. Sezónu uzavře návrat okouzující **Veselé vdovy**, operetního klenotu plné elegance, vtupu a nostalgie.

Činohra divákům naservíruje českou premiéru hry **Vtip**, ověřenou Pulitzerovou cenou, dále humorné dílo **Jakub a jeho pán** Milana Kundery s Martinem Stránským a Jaroslavem Matějkou, mrazivý příběh o manipulaci a kolektivní vině **Dogville** podle slavného filmu Larse von Triera nebo novou verzi **Hedy Gablerové** – psychologické drama o ženě, která svádí boj o své místo ve společnosti. Závěr sezóny bude patřit světové premiéře novinky **S. K. U. P. A.** Milana Šotka, věnované osobnosti Josefa Skupy i legendě Spejbla

a Hurvínka. Hra bude uvedena při příležitosti Hurvínkových 100 let.

Muzikálový soubor představí komediální hit **Sestra v akci** s hudbou osminásobného držitele Oscara a hitmakera filmového studia Disney Alana Menkena a na Malé scéně komorní novinku **Obejmout vlny**, inspirovanou životem dramatika Heinricha von Kleista a jeho osudové lásky Henrietty Vogelové. V obnovené premiéře se do repertoáru zařadí **Kouzelné hodinky doktora Kronera** – vítězný muzikál prvního ročníku soutěžního projektu INTRO.

Balet láká na slavnou romantickou **La Bayadère**, kterou připraví choreograf Michal Štípa. Druhá premiéra souboru **Inside** bude významným momentem: poprvé v historii DJKT uvede choreografii světově uznávaného Jiřího Kyliána. Večer doplní díla Petra Zusky a Jiřího Pokorného.

Nejmenší diváci se mohou těšit na obnovené premiéry baletu **Princezny se zlatou hvězdou**, činohry **Povídání o pejskovi a kočičce** a opery **Papageno v kouzelném lese**.

Alfa hraje o soudním procesu, chystá pohádku

První premiérou Divadla ALFA byla 19. září mezinárodní inscenace **Transport: Bod zlomu**. Další novinka je připravena na listopad – bude to **Pohádka do dlaně**. Po novém roce se diváci mohou těšit třeba na **Legendu Batlička**. Divadlo zve i na představení hostujících souborů.

Hra **Transport: Bod zlomu** staví diváka do středu soudního procesu. Na lavici obžalovaných sedí zástupce gigantické světové energetické korporace – obviněný z účasti na ekologické katastrofě. Plzeňští loutkoherci tentokrát pracovali pod vedením kolegů ze Slovinska. Představení pro střední školy jsou doprovázena workshopy i výstavou.

Další premiérou, kterou Alfa na tuto sezónu chystá, bude 20. listopadu **Pohádka do dlaně** autorky Ivy Peřinové. Příběh s písničkami o ročních obdobích a dvou sněhových vločkách režiruje Petr

Výtvarnice Dana Raunerová s návrhy k **Pohádce do dlaně**, která bude mít v Divadle ALFA premiéru v listopadu.

Foto: Hana Plassová

Borovský, výpravu přichystala plzeňská výtvarnice Dana Raunerová. V listopadu budou v Alfě opět hostovat i herci s mentálními postižením z Neratova v Orlických horách. Inscenace **Každý má svou židli** vznikla letos v létě ve spolupráci s profesionálními umělci v rámci divadelní rezidence a režiroval ji umělecký šéf Alfy Tomsa Legierski.

Po novém roce se diváci mohou těšit na březnovou premiéru **Legenda Batlička: Na vlnách dobrodružství**, která nabídne příběhy z exotického prostředí plné napětí, nebezpečí, padouchů i čestných hrdinů pevných mravních zásad. Na začátku května potěší nejmenší děti od dvou let i jejich rodiče premiérou **Posvitíme si na světlo**.

Po celý školní rok hraje Divadlo ALFA dopoledne pro školy, veřejnosti jsou určene oblíbené odpolední sobotní a páteční pohádky a čas od času také večerní představení.

Plzeňské náplavky na podzim

Náplavka na Radbuze je místem, kam lze chodit na procházky, chytat ryby nebo si prohlížet obrazy či fotografie, je totiž také galerií pod širým nebem. Foto: Isabela Jáchim

Na radbuzské náplavce se na podzim konají hned dvě výjimečné výstavy – **Venus Today** a **Město stojí na lidech**. Proměňují veřejný prostor v otevřenou galerii.

Venus Today je projektem Fakulty designu a umění Ladislava Sutnara Západočeské univerzity. Téma výstavy čerpá z odkazu pravěkých venuší, které byly symbolem ženskosti, plodnosti a síly. Studující však přináší současný pohled – zkoumají, jak se mění vnímání ženského těla, identity i role ženy ve společnosti. Výstava je k vidění do 31. října. Od listopadu na ni navazuje druhý ročník výstavy **Město stojí na lidech**, jejíž vernisáž je naplánována na 1. listopadu od 15 hodin. Výstava představuje dvacet obyvatel Plzně, kteří pozitivně ovlivňují své okolí. Každý portrét doprovází krátký příběh, který ukazuje, že jednotlivec – i ten „obyčejný“ – má určitý přínos pro společnost a že právě tito lidé tvoří živou tvář Plzně.

Lidské tělo na Future Gate

Festival Future Gate se v plzeňské Papírně koná v dnech 21. až 23. října. Tématem letošního, již dvánáctého, ročníku je lidské tělo a zamyšlení nad jeho kybernetickým vylepšováním, genetickými úpravami i nad zapojením umělé inteligence. To vše totiž přináší otázku, zda tím člověk neztratí něco podstatného z lidskosti.

Future Gate 2025 bude hledat inspiraci opět ve filmech. Program nabídne to nejlepší ze soutěžních novinek, legendárních žánrových filmů i krátké snímky. Diváci se mohou těšit například na klasiky

filmu *Ty jsi vesmír*, který sbírá úspěchy na mezinárodních festivalech. Více na webu festivalu www.futuregate.cz.

O cestách v Moving Station

Od 16. do 19. října se v Plzni uskuteční už 8. ročník International Road Movie Festivalu (IRMF) – jediného filmového festivalu v Evropě zaměřeného výhradně na žánr road movie. V Moving Station čekají diváky desítky snímků z celého světa, které spojuje téma cesty, proměny a setkávání.

Letošní program nabídne například snímek *Karavan*, poetický příběh matky a syna na cestě napříč Itálií. Diváci se mohou těšit také na hypnotický film *Sirát* z marocké pouště oceněný v Cannes, legendární Zemanovu *Ukradenou vzducholodí* i kultovního Bláznivého Petříčka Jeana-Luca Godarda.

Festival ale není jen o filmech. Je to zážitkový prostor, kde se dá strávit celý den – kromě projekcí čekají návštěvníky debaty, koncerty, DJs, brunch i neformální setkávání. K tradičním součástem festivalu patří i unikátní sekce – 35mm klasika, tedy projekce na filmový pás, a *Ztracené kino*, které diváky pravidelně zavádí do nečekaných zákoutí Plzně.

International Road Movie Festival vznikl v Plzni v roce 2018 a od té doby si získal pověst akce, která přináší nejen špičkové filmy, ale i otevřenou atmosféru, kde se propojuje kultura, hudba a společné zážitky. Koná se za podpory města Plzně. Více informací na webu www.irmf.cz.

Můj život s divadlem

Multižánrový festival **Můj život s...** si vybírá každý rok jiné aktuální téma. Letos se zaměří na divadlo. Jeho 14. ročník otevře 29. října premiérou autorské inscenace **Měli bychom**, která je dílem herce Jakuba Jelínka. Jeho autorský text, oceněný v literární soutěži VACLAV HAVEL LIBRARY FOUNDATION New York, ukazuje mladou generaci v mikrokosmu dnešní doby. Diskuse po premiéře se zúčastní i odborník na duševní zdraví mladé generace. Festivalový program dále nabídne 2. listopadu v Divadle Dialog dvě představení amatérských divadel, která se letos probíjela na celostátní přehlídce Jiráskův Hronov, **Počítám součky na podlaže žalární** a **Jansen a jeho svět**. Divadlo ve filmu v rámci Filmového klubu v kině Městské besedy uvede 4. listopadu záznam představení **Amerikánka** a film **Pozkouše** Ingmara Bergmana. V Papírně Plzeň se 3. listopadu uskuteční vernisáž multimediální výstavy **Theatrum Minoris Mezi fotografií a obrazem** fotografky Alžběty Huclové s autorským čtením spisovatelky a dramatičky Daniely Fischerové a debatou s teatrologem a překladatelem Michalem Zahálkou. Festival končí 6. listopadu v Papírně scénickým čtením **Rekonstrukce zkázky** – komorní scény Divadla na Vinohradech, jejímž režisérem je Jiří Maryško.

Město velkolepě slavilo 10. výročí EHMK

Více než 23 tisíc lidí přišlo zhlédnout zářijový program na náměstí Republiky

Velkolepou show s názvem Plzeň v září vyvrcholily oslavy výročí 10 let od vyhlášení Plzně jako Evropského hlavního města kultury (EHMK). Ve dnech 12. až 14. září vystoupili umělci z Evropy i Plzně na náměstí Republiky.

Jedním z hlavních lákadel bylo v pátek a sobotu 12. a 13. září vystoupení Muaré Experience ze Španělska. Dvanáct akrobatů zavěšených na jeřábu předvádělo své vystoupení až 30 metrů nad zemí na pozadí katedrály sv. Bartoloměje. Jejich vystoupení doprovázela rocková kapela Duchamp Pilot a světelné efekty. Obsluhu jeřábu měl na starosti Jiří Urbánek. Před prvními zkouškami se s ním akrobaté přišli seznámit – měl totiž v rukách jejich životy.

Oslavy završilo v neděli Divadlo J. K. Tyla (DJKT) v Plzni, kdy na návštěvníky čekala směs operních árií, výběr písní z nejlépejších muzikálů, baletní scény i činohra. Speciálním hostem byla plzeňská novocirkusová společnost Žongléros Ansámbel.

Vystoupení španělské akrobatické skupiny Muaré Experience bylo součástí slavnostního programu Plzeň v září. Foto: Dominik Erban

Program si v rámci oslav 10. výročí Plzně jako Evropského hlavního města kultury připravili také členové DJKT.

Foto: Irena Štěrbová

Konala se také konference Kultura, která trvá! v prostorách inovačního centra TechTower. Zaměřila se na trendy v kultuře i na to, jak je možné udržet energii a spolupráci, kterou velké kulturní projekty generují, nebo jak může kultura a kreativita dále rozvíjet města a regiony. Účastnili se jí zástupci Evropských hlavních měst kultury, kulturních organizací, veřejné správy i nezávislé kulturní scény.

Plzni tleskali v japonské Ósace

Plzeňská filharmonie vedená šéfdirigentem Chuheiem Iwasakim vystupovala před zaplněnou největší halou výstavy EXPO 2025. Foto: Jan Kantor

Město Plzeň vyslalo na světovou výstavu EXPO 2025 do japonské Ósaky své zástupce. Před publikem složeným z diváků celého světa vystoupila Plzeňská filharmonie a Divadlo ALFA. Osobně i živými vstupy z plzeňského TechToweru své moderní technologie prezentovala také Správa informačních technologií města Plzně.

Plzeňská filharmonie

Plzeňští symfonikové se představili ve dnech od 4. do 8. září celkem třicetkrát – čtyřicetkrát v komorní Daisue Hall Českého pavilonu a šestkrát ve velkém multifunkčním sále Shining Hat Hall, který pojme téměř dva tisíce návštěvníků. Jejich koncerty navštívilo na patnáct tisíc lidí. Program Plzeňské filharmonie byl koncipován jako kulturní dialog mezi českou a japonskou hudební tradicí. Zazněla především díla českého velikařa Antonína Dvořáka, ale také skladby japonských autorů Akiry Ifukubeho či Hajime Sakity. Filharmonie tak zároveň vyjádřila úctu k hostitelské zemi a jejím hudebním kořenům.

V případě vystoupení v Shining Hat Hall se jednalo o dva výjimečné projekty. První nesl název Čajový obřad z Nového světa, který s filharmonií připravil talentovaný japonský umělec a vizionář Yoichi Ochiai. Druhé představení Slunce, Měsíc, čtyři roční období a krajiny, režírované reno-

movaným hudebníkem Hajime Sakitou, se zrodilo ze spolupráce s městem Kawachinagano.

„Od účasti na Expu jsme si slibovali propojení česko-japonské kultury a navázání nových kontaktů. To se nám podařilo. Věřím, že se do Japonska opět vrátíme,“ uvedla Lenka Kavalová, ředitelka Plzeňské filharmonie, a dodala: „Poděkování patří celému týmu Plzeňské filharmonie, zejména jejímu šéfdirigentovi Chuhei Iwasakimu. Dále náleží poděkování generálnímu komisaři Ondřeji Soškovi a jeho týmu. Za finanční podporu velice děkujeme našemu zaklada-

Divadlo ALFA v Ósace uvedlo společně s japonským divadlem PUK hru o gymnastce Věře Čáslavské. Foto: Archiv Divadla Alfa

Plzeňští symfonikové uvedli mimo jiné výběr z děl Antonína Dvořáka a u publika se setkali s nadšením. Foto: Jana Kantor

teli městu Plzni, dále Plzeňskému kraji a Ministerstvu kultury. Bez této široké kooperace bychom nemohli takto náročný projekt uskutečnit.“

Divadlo ALFA

Plzeňská Alfa se na světové výstavě představila v srpnu a i ona vystupovala v největší hale EXPO Shining Hat Hall. Společně s tokijským Loutkovým divadlem PUK sehrála oceňovanou česko-japonskou inscenaci Čáslavská - Tokio - 1964 hned dvakrát. Zábavný fiktivní přenos z olympijských her, který střídá loutkářské a divadelní prostředky obou

zemí, diváky nadchl a obě uvedená představení sklídila bouřlivý potlesk.

„Vystoupení v hale, která se velikostí hodí spíše na konání skutečných olympijských her než na loutkové představení o olympijských hrách, pro nás bylo opravdu výzvou a zároveň potěšením. Bylo nám ctí reprezentovat českou kulturu na jedné z nejvýznamnějších světových akcí. Zároveň jde o představení o lidské odvaze a porozumění napříč národy, což je téma, které bude stále aktuální a rezonuje i v současné době. Japonské publikum, které tvořilo devadesát procent obecnosti, nás odměnilo velkým potleskem. Řada lidí si slavné momenty Věry Čáslavské v Tokiu stále pamatuje. Pochvalu jsme dostali i od mnoha kolegů z českého pavilonu,“ řekl ředitel Divadla ALFA Jakub Hora.

Kromě světové výstavy hostovalo Divadlo ALFA v srpnu také na největším japonském loutkářském festivalu Iida Puppet Festa.

Plzeňské technologie

Město Plzeň prezentovalo na světové výstavě EXPO 2025 také své špičkové technologie ze Správy informačních technologií města Plzně (SITMP). Ta připravila několikahodinový program se třemi živými vstupy z technologického parku TechTower a zahájila tak Týden autonomních technologií v Českém národním pavilonu. Zástupci SITMP byli na EXPO 2025 také

přítomni. „Naši dronáři představili Plzeň jako město inovací a skvělé místo pro život, které je formováno Plzeňským inovačním ekosystémem PINE. Ukázali svou spolupráci s IZS, která je na špičkové evropské úrovni, a představili Plzeň jako skvělé místo pro podnikání. Stěžejní pak byly tři přímé přenosy, ty začínaly v brzkých ranních hodinách. V nich jsme představili technologický park TechTower a PINE, využití dronů při hašení požáru včetně záchraně osob a v posledním vstupu naše technologie použila zásahová policejní jednotka ke vniknutí do budovy a zneškodnění útočnicků. Využívali jsme řadu naší techniky, některé z dronů jsme dokonce na EXPO převezli pro ukázky na místě,“ popsal Luděk Šantora, ředitel SITMP. Na prezentaci Plzně v Japonsku přizvala SITMP své dlouholeté partnery, Hasičský záchranný sbor Plzeňského kraje a Policii České republiky. Právě s nimi Drony SIT dlouhodobě spolupracují – účastní se zásahů, cvičení, vyvíjejí software a ap-

Živými vstupy z TechToweru představila SITMP své drony a spolupráci se složkami IZS. Foto: archiv SITMP

likace, svými drony pomáhají v terénu zachraňovat lidské životy. Také pro hasiče a policisty byla účast na živých přenosech na světovou výstavu příležitostí předvést alespoň část ze svých aktivit. Současně ze všech tří stran zaznělo poděkování za výbornou spolupráci, bezproblémový průběh a za další možnost vyzkoušet si technologie v praxi. Každý nácvik totiž ušetří v ostré akci cenné vteřiny. Záznam kompletního programu plzeňského vystoupení v Ósace včetně tří živých přenosů z TechToweru je k vidění na YouTube kanálu SITMP.

Objektivem Plzeňanů: Sídliště Skvrňany

Tehdejší nákupní centrum Volha bylo ozdobeno keramickými funkčními plastikami sloužícími jako herní prvky. Protože keramika nebyla příliš odolná, postupně degradovala, vžil se v devadesátých letech pro tuto instalaci název Skvrňanské Pompeje.

Výstavba čtvrtého plzeňského sídliště byla zahájena už na sklonku šedesátých let na západním okraji města. Obytný soubor byl tvořen dvěma částmi oddělenými železniční tratí.

Tzv. Přední Skvrňany vyrostly na místě centra původní samostatné vesnice, která se stala součástí Plzně v roce 1924. Na konci druhé světové války byla těžce poškozena během spojeneckého náletu, ale její definitivní zánik přišel až s výstav-

bou sídliště. Náves spolu s okolními největšími bloky obytných domů byla téměř kompletně zdemolována a nahradila je panelová zástavba. Ze starých Skvrňan zůstalo pouze několik staveb, jako např. školní budova z roku 1897, z původní venkovské zástavby se nedochovalo vůbec nic.

Rozlehlejší tzv. Zadní Skvrňany naopak vznikly na volné ploše podle návrhu architektů Vladislava Štrunce a Miroslava Hrubce z roku 1968, který kombinoval

výstavbu poměrně vysokých a dlouhých domů a domů věžových. Nákupní centra zde byla řešena jako sestavy menších pavilonů. Kulturní dům, který byl rovněž plánován, však nikdy nevznikl.

Archiv města Plzně, který tento seriál připravuje, nadále pokračuje v budování sbírky fotografií a tímto se obrací na čtenáře s nabídkou převzetí originálů nebo digitálních kopií snímků Plzně do své péče.

Zvířecí plastiky Jaroslava Veseláka z roku 1974 byly umístěny v zahradě 61. mateřské školy ve Skvrňanech.

Na snímku je z dnešní ulice Terezie Brzkové zachycena Škodovka s novou reaktorovou halou. Foto 3 x: Antonín Čermák, 1983

Bernard Říha zažil vzestup i pád strojírenské firmy

Na plzeňském Pražském Předměstí naproti pivovaru byl od roku 1862 strojírenský podnik. Za jeho rozkvětem na přelomu 19. a 20. století stál Bernard Říha, bratranec Emila Škody. Sláva podniku skončila na začátku první světové války.

Původní tovární podnik na výrobu decimálních vah a na strojnické práce založil v roce 1862 na Pražském předměstí čp. 147 (později Lindauerova ul. 2) továrník Anastasius Pilz (1820–1873). Strojirna byla de facto naproti hlavní bráně Měšťanského pivovaru a tvořila ji zámečnická dílna s obrobou, kovárna, kotelna a kolny pro sklady. Po Pilzově smrti 5. května 1873 přešla strojirna na firmu K. Záruba (1838–1894) a J. Bruj (1837–1892). V jejich rukou zůstal podnik bezmála dvacet let.

V roce 1892 po úmrtí Josefa Bruje (19. března 1892) podnik koupil Ing. Bernard Říha.

Bernard Říha se narodil 2. srpna 1855 v Plzni jako druhorozený syn mlynáře

Bernard Říha je na snímku zachycen kolem roku 1908. Zdroj: Archiv města Plzně

Bernarda a Johannu, roz. Schwertnerové. Otec však zemřel již roku 1863 v pouhých 37 letech a matka Johanna se v Praze znovu provdala za Julia Reichenbacha a odstěhovala se i se syny do Prahy.

Časem se oba bratři vrátili do Plzně (Bernard v roce 1880, Hugo 1886).

Starší bratr Hugo (*1854) byl inženýrem Škodových závodů a dopracoval se až na pozici ředitele.

Bernard se dne 5. října 1886 v Plzni oženil s Marií Brožíkovou, dcerou slavného plzeňského výrobce kočárů. Z manželství se narodily 4 děti – synové Bernard (*1887) a Jaroslav (*1892) a dcery Marie (*1890) a Zdeňka (*1894).

Nový majitel provozoval podnik pod názvem B. Říha, Továrna na stroje, závod pro stavbu mlýnů a slévárna železa Plzeň. Během několika málo let ji značně rozšířil různými přístavbami. V roce 1897 areál továrny zahrnoval zámečnickou dílnu, truhlárnu, slévárnu litiny s kuplovnou, sušicí komorou k sušení forem a čistírnou odlitků, kovárnu, sklady pro modely a odpadové železo a další pomocná zařízení a prostory. Podle dobového inzerátu z roku 1905 firma nabízela stroje, stavbu uměleckých válcových mlýnů a vlastní slévárny, kde se vyráběly válcové stolice,

sací stroje, evryky, triéry, taráry (= fukar, tj. stroj k čištění obilí, zrní či semen po výmlatu cepy) i loupací stroje. Pro pekaře nabízela firma úplná zařízení pro umělé pece na topení uhlím, tj. rošty, zástavby, dýmníky, dvířka, patentní lampy s litinovými kapličkami aj. V době největšího rozmachu (v roce 1910) bylo v továrně zaměstnáno na 70 dělníků, kteří vyráběli mlýnské stroje, stavěli mlýny, zdviže, železné konstrukce všeho druhu a prováděli různé strojnické práce. Ročně továrna zpracovávala asi 6 tun surovin. Svůj odbyt výrobky nacházely v Čechách i na Moravě. Bernard Říha byl vyznamenán řádem císaře Františka Josefa I. Kromě vedení továrny působil i jako rada Obchodní a živnostenské komory v Plzni, místopředseda plzeňské odbočky Svazu rakouských průmyslníků i jako zástupce města ve školním výboru Pokračovací školy živnostenské v Plzni.

Období rozkvětu však netrvalo dlouho. Již v roce 1914 byl na firmu uvalen konkurz a roku 1917 převzalo kupní

smlouvou majetek město Plzeň. Bernard Říha zemřel v Plzni 27. března 1920. Oba jeho synové působili jako inženýři Škodových závodů.

V roce 1925 byl tovární areál městem přidělen městské vodárně, která si zde po adaptaci zřídila kanceláře, dílny, skladiště, cejchovní stanici vodoměrů i podnikovou autoopravnu a garáže.

Přestěhovala se sem i laboratoř na bakteriologické rozbory pitné vody, prováděla se zde i kontrola filtračního účinku vodárny. V roce 1945 do provozu areálu zasáhlo bombardování, neboť část staveb byla poškozena při náletu na nedaleké nádraží.

Městské vodohospodářské správě objekty sloužily i po druhé světové válce. K definitivnímu zániku došlo v 80. letech 20. století, kdy byly budovy demolovány v souvislosti s budováním silničního průtahu městem a rozšiřováním ulice U Prazdroje.

Štěpánka Pfliegerová
Archiv města Plzně

SOUTĚŽ Z HISTORIE PLZEŇSKÉHO PODNIKÁNÍ

Rodina Říhova byla poměrně úzce příbuzensky spojena s továrníkem Emilem Škodou (1839–1900). Matka Emila Škody byla totiž za svobodna Říhová a byla sestrou otce majitele výše zmíněné továrny, mlynáře Bernarda, narozeného v roce 1825. Emil Škoda byl tedy bratranec Huga (*1854) a Bernarda (*1855) Říhových. A tak se Hugo (1854–1928) stal časem ředitelem Škodových závodů a stejně tak synové továrníka Bernarda, Bernard a Jaroslav, působili ve Škodových závodech nejprve jako inženýři a posléze jako ředitelé.

Jaroslav (1892–1973) na svůj post rezignoval po Únoru 1948.

Hrob Emila Škody (náhrobek na snímku) se nachází na jednom z plzeňských hřbitovů:

- A/ U Všech svatých
- B/ na Ústředním hřbitově
- C/ na Mikulášském hřbitově

Odpovědi lze zasílat s označením Soutěž z historie na adresu redakce nebo na e-mail soutez.Radnicnilisty@plzen.eu do 20. října. Správná odpověď v zářijové soutěži byla A/ v Dřevěné. Uspěla Lenka Kejhová.

SOUTĚŽ SE ZOO

Zoologická a botanická zahrada města Plzně bude od pátku 31. října do pondělí 3. listopadu stylově vyzdobená – koná se v ní **Zoostrášení aneb Bu-bu-zoo** s odpoledním a podvečerním strašidelným programem a s oslavou Světového dne lemuru. Hlavní program je naplánován na sobotu 1. listopadu. V druhé polovině listopadu se konají oblíbené páteční večerní komentované prohlídky. V zimní sezóně od listopadu do února je otevírací doba zkrácená od 9 do 17 hodin.

Naši čtenáři mohou soutěžit o knihu ZOO PLZEŇ 95 let.

Jak se jmenoval majitel okrasné zahrady na Lochotíně, na jejímž základe vznikla botanická zahrada?

- A/ Kumpán
- B/ Kožíšek
- C/ Kodet

Odpovědi lze zasílat s označením Soutěž se zoo na adresu redakce nebo na e-mail soutez.Radnicnilisty@plzen.eu do 20. října. Správná odpověď v zářijové soutěži byla A/ ptakopysk nikdy nežil. Uspěla Věra Sobotová.